

**Satakunnan
hyvinvointialue**

RAI-arviointivälineen käyttö Satakunnan hyvinvointialueella

Karoliina Äikäs

Vastuuyksikön päällikkö, kotiin annettavat palvelut

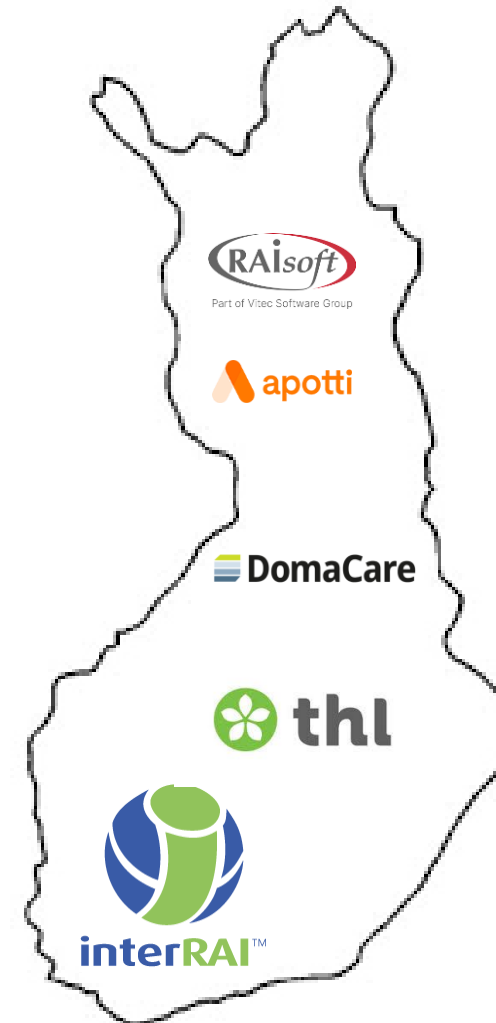
Yleistä RAI-välineistöstä

- Lyhenne RAI tulee sanoista **Resident Assessment Instrument** (=asukkaiden arviointiväline)
- RAI-järjestelmä on **standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin** välineistö.
 - Se on tarkoitettu ikääntyneiden palvelujen tai kehitysvamma palvelujen asiakkaan palvelutarpeen arviointiin ja hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen.
 - RAI-järjestelmä koostuu eri käyttötarkoituksiin ja eri kohderyhmille suunnitelluista arviointivälineistä.
- RAI-arvioinnin tuottaman tiedon avulla palvelut pystytään suunnittelemaan **yksilöllisesti ja kohdentamaan tarpeenmukaisesti** heille, jotka niitä tarvitsevat.
- *Lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)* mukaan hyvinvointialueilla on velvollisuus käyttää iäkkään henkilön palveluntarpeiden ja toimintakyvyn arvioinnissa RAI-välineistöä.
- RAI-arviointi täyttää edellä mainitun lain vaatimukset ikääntyneen asiakkaan monipuolisesta palvelutarpeen arvioinnista.

RAI-välineistön käyttö Suomessa

- Suomessa RAI-välineistö on otettu käyttöön vuonna 2000.
 - Satakunnassa on otettu RAI-arviointivälineistö käyttöön ikääntyneiden palveluissa vuonna 2022.
 - Vuonna 2022 koulutettu **1340** henkilöä.
 - Vuonna 2023 koulutettu **508** henkilöä.
 - Vuonna 2024 koulutukset jatkuvat.
- RAI-välineistön käyttöönotto on yleistynyt viime vuosina myös kehitysvamma palveluissa.
- RAI-välineistön sisältöä ylläpitää, kehittää ja sen oikeudet omistaa kansainvälinen tutkijaverkosto interRAI.
- THL ylläpitää RAI-välineiden suomalaisia versioita ja huolehtii, että niitä käytetään interRAIn lisenssisopimusehtojen mukaisesti.
- THL tuottaa RAI-arviointitiedoista vertailutietoa ja tutkimusta, jotka auttavat kehittämään palveluista asiakkaiden tarpeita vastaavia ja tuloksellisia.

RAI-arviointi kartoittaa palvelujen tarpeet kokonaisvaltaisesti

- RAI-arvioinnilla selvitetään asiakkaan voimavarat ja avuntarve sekä näihin vaikuttavat tekijät.
- RAI-arvioinnissa selvitetään kokonaisvaltaisesti asiakkaan:
 - fyysistä toimintakykyä
 - psyykkistä toimintakykyä
 - sosiaalista toimintakykyä
 - vointia
 - voimavaroja sekä
 - elämäntilannetta.

THL kuvapankki 2024

RAI-arvioinnin perusperiaatteita

Miksi arvioidaan?

1. Jotta arvioitava kykenisi toteuttamaan omat vahvuudet ja potentiaalinsa ja hänelle voidaan tarjota hänen tarpeita vastaavat palvelut ja hoito.
 - fyysinen, psyykkinen, kognitiivinen, sosiaalinen toimintakyky
 - terveydentila
 - elämänlaatu
2. Jotta arviointi on yhdenvertainen ja tasapuolinen kaikille.
3. Jotta voidaan kehittää toimintaa ja tehdä oikeita asioita oikeaan aikaan.
4. Koska laki määrää.

RAI-arvioinnin perusperiaatteita

Miten arvioidaan?

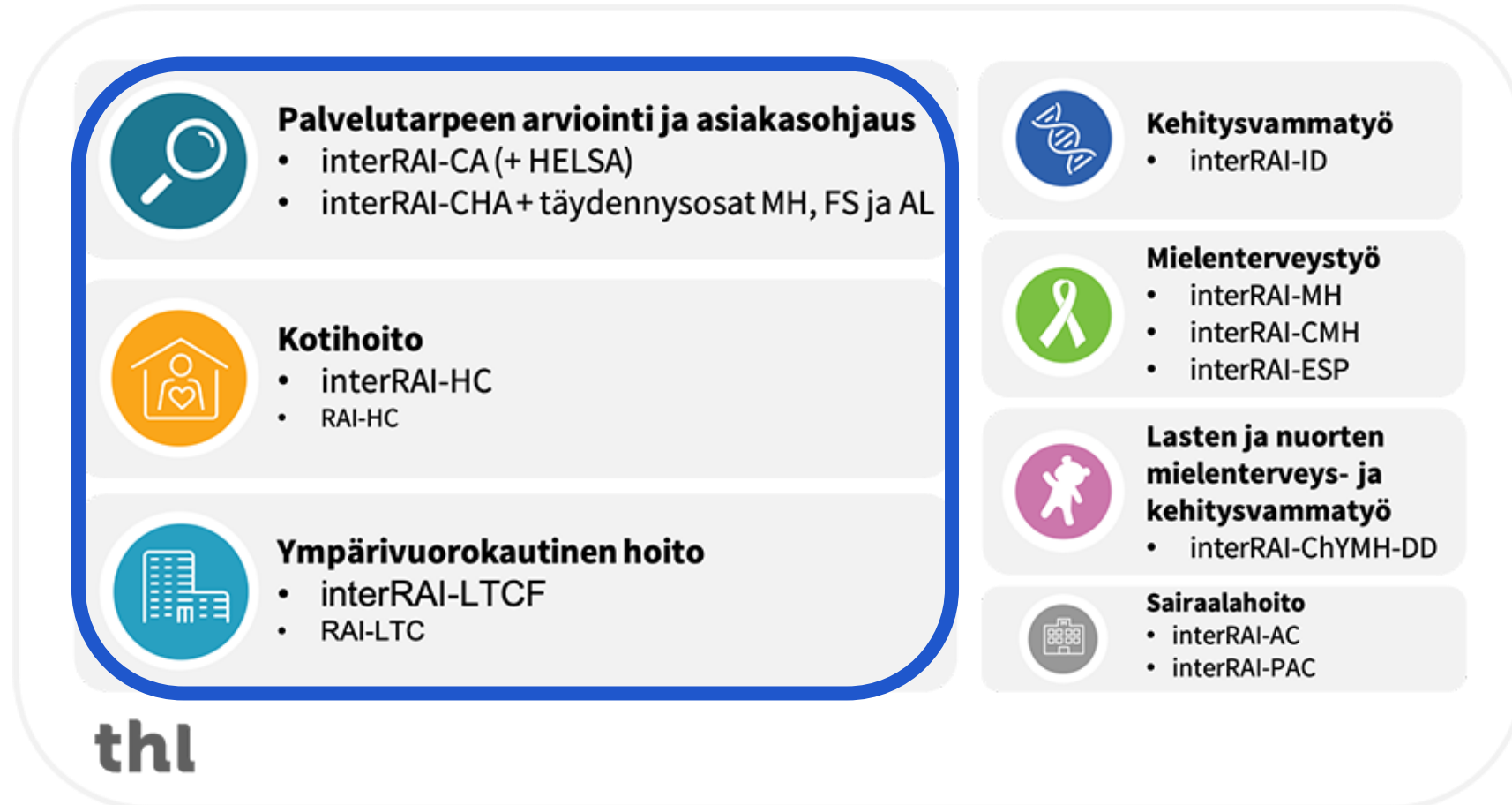
- Asiakkaan kanssa vuorovaikutuksessa, kysellen ja kuunnellen!
- Asiakasta havainnoiden.
- Asiakastiedot ja -kertomukset sekä aiemmat hoitosuunnitelmat huomioiden.
- Omaisilta, läheisiltä ja työtovereilta kysellen ja keskustellen.

Milloin arvioidaan?

- Asiakkaan tullessa asiakkaaksi
- Puolivuositain
- Kun asiakkaan vointi muuttuu oleellisesti

Suomessa käytössä olevat RAI-välineet (THL 2024)

RAI-väline muodostuu välinekohtaisista arviointilomakkeesta ja RAI-käsikirjoista

- **Arviointilomakkeessa** on arviointikysymykset ja niiden määritelmät.
- **Arviointikäsikirjassa** on kuvattu kattavasti jokaisen arviointilomakkeen kysymys ohjeineen. Käsikirjaa käytetään arviointeja tehdessä sekä arvioinnin erilaisissa pulmatilanteissa.
- Arvioinnista muodostetaan myös **RAI-mittareita**, joita käytetään osana palvelujen myöntämiskriteereitä sekä asiakkaan hoidon suunnittelussa ja seurannassa.
- Lisäksi arviointitieto synnyttää **herätteitä** (CAP), jotka auttavat tunnistamaan asiakkaan vahvuuksia ja toimenpiteitä vaativia ongelmia.

RAI-arviointikysymykset (THL 2024)

RAI-arviointikysymykset kattavat keskeisimmät terveyden, toimintakyvyn ja hyvinvoinnin osa-alueet sekä palvelujen käytön

Terveydentila

Toimintakyky

Lääkitys

Ravitsemus

Muistitoiminnot
ja mieliala

Kuntoutus ja
erityishoidot

Palvelujen käyttö

Ympäristö

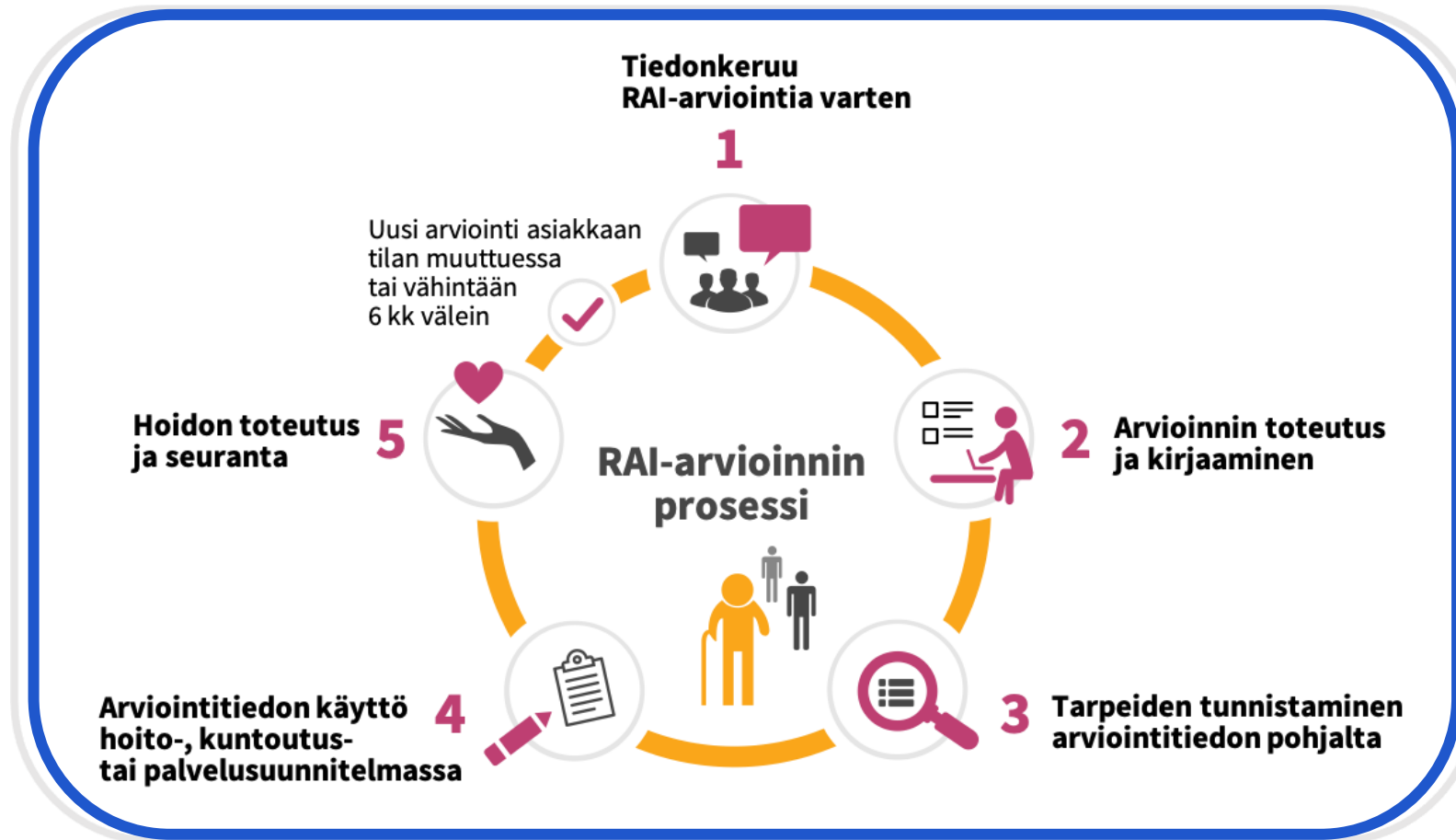
Osallisuus ja
aktiivisuus

Omaisten tuki

RAI-arvioinnin prosessi

Mitä hyötyä RAIsta on asiakkaalle sekä hänen läheisilleen?

- Asiakkaan tilanteesta ja toimintakyvystä tulee arvioiduksi kaikki oleelliset asiat.
- Asiakas ja läheinen osallistuvat arviointiin, ja heiltä saadut tiedot täydentävät arviointia.
- Arviointitiedon avulla asiakkaalle osataan tarjota oikeaan aikaan yksilöllisiä tarpeita vastaavia palveluja, hoitoa ja kuntoutusta.
 - Moniammatillisuuden hyödyt!

Säännöllisten RAI-arviointien avulla muutokset asiakkaan toimintakyvyssä ja voinnissa tulevat näkyviksi.

Mitä hyötyä RAIsta on hoito- ja kuntoutustyön tekijälle?

- Kattavasti tietoa asiakkaan toimintakyvystä, terveydentilasta, voimavaroista ja elämäntilanteesta.
- Ohjaa arvioimaan kaikki tärkeät toimintakyvyn osa-alueet.
- Auttaa huomaamaan muutokset asiakkaan toimintakyvyssä sekä reagoimaan niihin nopeasti.
- Antaa monipuolisen perustan palvelu- hoito- ja kuntoutussuunnitelman laatimiselle ja toteuttamiselle.
- RAI-tieto helpottaa ja edistää ammattiryhmien välistä yhteistyötä, ja luotettavaa arviointitietoa saadaan arvioijasta riippumatta.

**Moniammatillisuuden
hyödyt!**

Mitä hyötyä RAIsta on esihenkilölle/johdolle?

- RAI-tieto tukee päivittäisissä päätöksissä sekä kauaskantoisessa suunnittelussa.
- RAI tuottaa luotettavaa ja relevanttia tietoa laadukkaiden palvelujen tuottamiseksi.
- RAI-vertailutieto
 - Tarjoaa laajan näkymän asiakaskunnan toimintakykyyn ja tarpeisiin sekä palvelujen laatuun ja vaikuttavuuteen.
 - Tukee johtamista sekä strategista suunnittelua
 - Mahdollistaa vertailun vastaaviin RAI-välineistöä käyttäviin organisaatioihin.

**Moniammatillisuuden
hyödyt!**

RAI-tiedon hyödyntäminen

- **RAI-arviointitieto** syntyy RAI-arvioinnista, ja se kuvaa asiakkaan palvelutarvetta, toimintakykyä ja voimavaroja. RAI-arviointitietoa käytetään asiakkaan palvelu-, kuntoutus- ja hoitosuunnitelman laadinnassa sekä suunnitelman toteutumisen seurannassa.
- **RAI-vertailutieto** on yhteenveto- ja keskiarvotietoa, jota palvelunjärjestäjä voi käyttää palvelujensa koordinoinnissa, omavalvonnassa, seurannassa ja raportoinnissa. Palveluntuottajat voivat hyödyntää sitä toimintansa tarkastelussa ja palvelujen laadun kehittämisessä.

Keskustelua ja kysymyksiä...

Ajatuksia / kommentteja / kysymyksiä RAI-arvioinnista sekä RAI-välineistä

**Satakunnan
hyvinvointialue**

Kiitos!